

Självständigt arbete, Påbyggnadskurs Krigsvetenskap (15 HP)

Författare: Alexander Bengtsson	Årskull: 229
Lärosäte: Försvvarshögskolan	
Handledare: Dan Öberg	
Antal ord: 12000	
En hypotesprövande studie om värdlandsstöd	
<u>Abstract</u>	
<p>With the evolving geopolitical situation and Sweden's recent NATO integration, the understanding of Host nation supports multifaceted role is increasingly vital. Previous research lacks a theory regarding host nation support. The purpose of this thesis is to seek a better understanding on host nation support and to initiate a theoretical framework on the subject. By employing a method of hypothetical deductive approach, the study analyzes identified factors such as <i>deterrence, planning, transit, infrastructure, and civil support</i>. The factors were identified from previous research and motivated with theories from military science and the authors reasoning. The theoretical framework has its grounds in the authors reasoning that deterrence is the purpose of host nation support and the other factors are contributory to it. The analysis centers on the cases Operation Desert Shield and Operation Desert Storm during the Gulf war. The result confirms various of the factors contribution to the deterrence in host nation support in the specific cases and that there are complementary factors involved also.</p>	
<u>Nyckelord:</u> Vårdlandsstöd, Host nation support, avskräckning, Desert Shield, Desert Storm.	

Innehållsförteckning

1. Inledning.....	3
1.1 Problemformulering	3
1.2 Forskningens olika perspektiv på värdlandsstöd.....	4
1.3 Sammanfattning forskningsöversikt.....	8
1.4 Syfte och frågeställning’	9
1.5 Avgränsningar	9
1.6 Disposition.....	10
2 Teoretisk grund om Värdlandsstöd	11
2.1 Identifierade faktorer	11
2.1.1 Avskräckning.....	11
2.1.2 Planering.....	12
2.1.3 Transit.....	13
2.1.4 Infrastruktur.....	13
2.1.5 Civilt stöd	14
2.2 Sammanfattning av det teoretiska ramverket	15
2.3 Hypoteser.....	16
3. Metod	17
3.1 Forskningsdesign.....	17
3.2 Val av fall	17
3.3 Material och källkritik	19
3.4 Forskningsetiska övervägande.....	21
3.5 Validitet och reliabilitet.....	21
3.6 Operationalisering	21
3.6.1 Analysfrågor.....	23
4 Analys av operationer.....	24
4.1 Desert Shield och Desert Storm	24
4.2 Resultatsammanställning.....	30
4.3 Hypotesresultat.....	33
5. Avslutning	34
5.1 Diskussion	34
5.2 Slutsatser och återkoppling till frågeställning	36
5.3 Relevans till yrkesutövandet.....	36
5.4 Förslag på vidare forskning	36
6. Källförteckning.....	38

1. Inledning

Definitionen av värdlandsstöd härstammar från NATO, vilket lyder (*host nation support*) som ”civilt och militärt stöd under fred, kris eller krig av en värdnation till NATO och/ eller andra styrkor och NATO organisationer som befinner sig på, opererar från eller transiterar sig genom värd nationens territorium”.¹ Värdlandsstödet kan anses som en central del till en allierad nations operativa förmåga samt dess strategi till avskräckning. Vid en kris eller krigssituation skulle alliansen kunna reagera mer effektivt genom att till exempel nyttja befintlig infrastruktur så som militära baser och logistiska resurser i medlemsländer.

Sverige är nu en del av NATO:s försvarsallians vilket kan medföra ett stort fokus på värdlandsstöd. När denna uppsats skrivs (år 2024) är Sverige i en process att skicka trupper till Litauen, vid detta skede kommer Sverige vara i behov av att ta emot värdlandsstöd. Att ta emot och kunna utöva ett värdlandsstöd kan anses som viktiga aspekter för att hantera en eventuellt kommande konflikt, såsom en krissituation eller ett krig. Det kan därför vara aktuellt att diskutera vad värdlandsstöd faktiskt är utöver NATO:s definition. Viktiga frågor att ställa sig är därmed vilka faktorer som innebär ett värdlandsstöd och vad har deras betydelse inneburit i tidigare operationer som utövat någon form av värdlandsstöd. Utifrån forskningsöversikten identifieras faktorer vid utförandet av ett värdlandsstöd. Dessa faktorer ligger till grund för den hypotesprövande studien.

1.1 Problemformulering

I och med Rysslands invasion av Ukraina har Sverige vid uppsatsens skrivande stund (år 2024) ingått ett avtal att gå med i försvarsalliansen (North Atlantic Treaty Organization vilket förkortas till NATO). Som medlem kommer Sverige att ingå i NATO:s kollektiva försvar enligt artikel 5. En attack mot ett medlemsland betraktas därefter som en attack mot alla medlemsländer. Det innebär att medlemmarna är skyldiga att vidta nödvändiga åtgärder för att stödja den attackerade medlemmen.² Således upphörde Försvarsmaktens tidigare huvuduppgift att försvara Sverige mot ett väpnat angrepp. Till att försvara Sverige och allierade stater mot ett väpnat angrepp inom NATO:s kollektiva försvar.³ Under övningen Aurora 23 var värdlandsstöd särskilt i fokus när det spelade kriget skulle komma till Sverige. Utöver svensk militär skulle även förband från 14 nationer delta. Övningen inleddes med att

¹ NATO STANDARD AJP-4.3 ALLIED JOINT DOCTRINE FOR HOST-NATION SUPPORT. Edition A Version 1 APRIL 2021. Published by the NATO STANDARDIZATION OFFICE (NSO) © NATO / OTAN s.1

² NATO. *Collective defence and article 5*. Uppdaterad 2023-07-04

³ Försvarsdepartementet. *Förordning (2007:1266) med instruktion för Försvarsmakten*.

amerikanska förband med all sin materiell skulle förflytta sig från Norge ner till södra Sverige.⁴ Sverige övade därmed på att utöva som ett värdlandsstöd.

Vid befrielsen av Kuwait under Operation Desert Shield och Desert Storm transporterade USA massvis med militär materiel till Saudiarabien. Runt 500 fartyg och 9,000 flygplan nyttjades för att förflytta 1,800 flygplan, 12,400 bandgående fordon, 114,000 hjulgående fordon, 38,000 containrar, 1,800,000 ton av materiel, 350,000 ton ammunition och över 350,000 soldater, sjömän och flygare.⁵ All denna materiel skulle värdlandet, i detta fall Saudiarabien hantera.

Värdlandsstöd blir därmed ett väldigt aktuellt ämne att undersöka vidare i. Både i första aspekten att utgöra ett värdlandsstöd till andra nationer och andra aspekten att mottaga ett värdlandsstöd från andra nationer. Utifrån forskningsöversikten diskuteras dessa aspekter. Främst utifrån att Storbritannien och USA skickar trupper och materiel för att mottaga värdlandsstöd. Sedan utifrån baltiska staterna som utgör som ett värdlandsstöd. Det är en tydlig konsensus över att värdlandsstöd är en framgångsfaktor vid genomförandet av operationer. Det är därför av intresse att utöka förståelsen av värdlandsstöd genom att uppsatsen påbörjar ett arbete av utvecklingen av hypoteser utifrån ett teoretiskt ramverk om värdlandsstöd. Det teoretiska ramverket utgår från identifierade faktorer utifrån deras relevans i forskningsöversikten. Faktorerna motiveras ytterligare i teoriavsnittet med stöd av befintlig krigsvetenskaplig teori, historiska händelser samt annan vetenskaplig teori. Faktorerna bildar därefter hypoteser som sedan prövas på empiriska fall. Den tidigare forskningen som presenteras nedan är olika perspektiv på värdlandsstöd. Första aspekten är att mottaga ett värdlandsstöd i form av att skicka trupper till en annan nations territorium. Andra aspekten är utövandet av att vara värdnation och ta emot en utländsk trupp och dess materiell.

1.2 Forskningens olika perspektiv på värdlandsstöd

Som tidigare presenterats finns det två perspektiv på värdlandsstöd; Ta emot stöd av en annan nation inom dess territorium eller att utöva som värdlandsstöd inom nationens egna territoriella gränser. En person som forskat kring perspektivet att *ta emot värdlandsstöd* från en annan nation är Lee Willett. I hans studie ger han olika exempel från historien där nationer tagit emot värdlandsstöd och vad för viktiga aspekter det finns i dessa fall. Han inleder sin studie med att diskutera Storbritannien och på vilket sätt de kan dra nytta av värdlandsstöd vid

⁴ Försvarsmakten. *Värdlandsstöd i fokus under storövningen aurora-23*. 2023

⁵ Gregory Fontenot, *The First Infantry Division and the U.S. Army Transformed Road to Victory in Desert Storm, 1970-1991* (American Military Experience Series; Baltimore, Maryland: Project Muse, 2017).s. 115.

utplacering av militära styrkor utomlands. För att uppnå optimal effektivitet av värdlandsstöd menar Willett på att det behöver ingå rätt typ av stöd, rätt av mängd stöd, tillräcklig kvalitet samt att stödet är tillgängligt vid rätt tidpunkt.⁶ När Argentina invaderade Falklandsöarna år 1982 kom det som en överraskning för Storbritannien. Britterna ansåg att de hade bristfälliga resurser på ön för att lyckas stödja ett övertagande av ön. Värdlandsstödet från andra nationer var i detta helt obefintligt. För att kunna stödja ett övertagande av ön var britterna därmed beroende av deras hangarfartyg.⁷ Vidare fortsätter Willett fortsätter med att beskriva ett annat exempel där Storbritannien under Bosnienkonflikten hade svårigheter med värdlandsstöd till följd av den politiska känsligheten. Det ansågs att NATO hade en stark grund till värdlandsstöd i regionen, dock brast det i det givna stödet. Ett exempel var att den italienska staten vägrade att deras militära baser användes till offensiva operationer. Detta resulterade i att Storbritannien var nästintill helt beroende av sina egna resurser från eget territorium.⁸ Willett avslutar med att beskriva ett annat exempel där värdlandsstöd var en central del, exemplet var under operationen Desert Storm. Han menar att värdlandsstödet var vitalt för att USA skulle lyckas understödja operationen. Värdlandsstödet var därmed avgörande i både det korta skedet vid den initiala utplaceringen av stridande förband samt i det långa skedet för att kunna understödja sina förband under en längre period.⁹ Det är samtidigt viktigt att förstå den logistiska utmaningarna i multinationella operationer samt dess komplexitet när särskilt flertalet nationer är inblandade. I artikeln *Logistic support requirements in multinational operations* belyser Pinzariu särskilt vikten av logistisk planering för att uppnå framgång i operationen. Författaren nämner att vid en multinationell operation är en detaljerad planering av logistiken en förutsättning för att förnödenheter ska hinna fram i tid till trupperna. Detta i syfte att trupperna ska kunna upprätthålla sig själva under operationen.¹⁰ Pinzariu nämner även att värdlandet är högst involverad i planeringsprocessen gällande sina egna förmågor till stöd. I relation till Willett som förklarar perspektivet av att skicka trupper samt ta emot stöd hänger det samman med Pinzarius påstående. Detta på grund av att ett värdlandsstöd i praktiken är ett utövande av en multinationell operation. Pinzariu belyser även att den militära försörjningskedjan behöver vara sammankopplad med den civila. Sammankopplingen mellan

⁶ Lee Willett, 'To Have or Not to Have-That Is the Question: Host Nation Support and British Overseas Force Deployment Options', *RUSI Journal*, 143/1 (1998), 36-41.s.37.

⁷ Ibid. 36.

⁸ Ibid. 39

⁹ Ibid. 37

¹⁰ Sorin Pinzariu, 'Logistic Support Requirements in Multinational Operations', *Journal of defense resources management*, 5/1 (2014), 75-80. s.76.

de militära och civila förmågorna ska leda till en mer kostnadseffektiv förmåga för att kunna leverera förnödenheter på rätt plats vid rätt tid.¹¹ I relation till planering av värdlandsstödet skriver Cotiga i artikeln *Specific Management For Designing And Granting Host Nation Support On Romania's Territory*, om planering och att bevilja värdlandsstöd är en extremt viktig del att lyckas med att försörja en internationell trupp som befinner sig inom Rumäniens territoriella gränser.¹² Cotiga skriver att Rumänien accepterar värdlandsstöd till utländska trupper under vissa förutsättningar. Under det kollektiva försvaret enligt artikel 5, vid krisinsats eller fredsoperationer, transitoperationer, multinationella operationer, vid övningar och vid en nödsituation.¹³

I artikeln *The Deterrent value of host nation support in the Baltic region* analyserar författarna McInnis & McPartland värdlandsstödet viktiga roll för att uppnå avskräckning inom regionen av de baltiska staterna.¹⁴ Artikeln argumenterar utifrån perspektivet i att utöva ett värdlandsstöd. Författarna belyser att vid analysering av NATO:s avskräckning inom ramen av baltiska staterna är fokuset på styrka. Ett exempel är hur många soldater det finns i området, samt hur många stridsfordon det finns, och hur luftförsvaret ser ut. Det som oftast inte nämns är värdlandsstödet som värdnationerna utgör samt hur dessa bidrar till NATO:s avskräckningsstrategi. Ett stabilt värdlandsstöd inom baltiska staterna utgör därmed grunden till att NATO kan bidra till ett försvar i regionen, samt att NATO kan utöva sin strategi om avskräckning.¹⁵ I en krissituation möjliggör värdlandsstödet till att allierade styrkor på ett smidigt tillvägagångssätt ska kunna genomföra RSOM (*To be received, to be staged, and to conduct onward movement*).¹⁶ Existerande infrastruktur är en förutsättning för att kunna genomföra RSOM. I vissa fall behöver allierade styrkor positionera egen materiel i området i för tid.¹⁷ Författarna nämner att Östersjöregionen besitter en unik geografi vilket utmanar NATO:s försvar i området både via land och inom sjödomänen.¹⁸ Författarna menar att Ryssland fortfarande har ett övertag i Östersjöregionen vilket kan försvåra för NATO att kunna verka i området. Även om NATO medlemmarna överträffar det globala inom

¹¹ Ibid. s.76.

¹² Stefan-Daniel Cotiga, 'Specific Management for Designing and Granting Host Nation Support on Romania's Territory', *Strategic impact*, /65 (2017), 24-31.s.25.

¹³ Ibid. 26

¹⁴ Hannes Adomeit, 'Kathleen Mcinnis/Connor Mcpartland: Falling In: The Deterrent Value of Host Nation Support in the Baltic Sea Region. Washington, Dc: The Atlantic Council, Mai 2021', *SIRIUS : Zeitschrift für Strategische Analysen*, 5/4 (2021), 435-36. s.6.

¹⁵ Ibid., 7

¹⁶ Ibid., 8

¹⁷ Ibid., 19

¹⁸ Ibid., 11

konventionell militärstyrka.¹⁹ För att NATO och USA ska kunna genomföra ett försvar i dem baltiska staterna menas det att ett lämpligt värdlandsstöd är av kritisk karaktär.²⁰ Värdsnationen måste kunna erbjuda baracker, underhålls anläggningar, träningsanläggningar, logistiska transporter, moderna militärbaser samt infrastruktur i form av vägar och fungerande järnvägsnät.²¹ Avslutningsvis påpekar författarna att värdlandsstödet är en strategisk samt kritisk möjliggörare för NATO:s förmåga att kunna försvara sin östra flank. Samt att vikten av att ett värdlandsstöd är väl planerat och att dem våga öva/testa dess gränser.²²

I förhållande till McInnis & McPartland presenterar Oztulis & Ozolina hur värdlandsstödet kan bidra till baltiska staternas försvarsförmåga. I deras artikel *Shaping Baltic States Defence Strategy: Host Nation Support* argumenterar författarna om definitionen av värdlandsstöd (Host Nation Support förkortat HNS).²³ Artikeln refererar till NATO:s definition av HNS, vilket är nämnt sedan tidigare, civilt och militärt stöd under fred, kris samt under en konflikt av en värdsnation. Värden ska underlätta NATO:s styrkor som verkar samt befinner sig på dess territorium, och underlätta transit genom dess gränser.²⁴ I förhållande till Pinzariu belyser författarna även betydelsen av det civila stödet. Genom att den offentliga förvaltningen hanterar infrastrukturen, miljöansvaret, utrikesfrågor, ekonomi, transport, intern säkerhet samt krishantering. Det blir omöjligt för en försvarsmakt att själva hantera HNS, utan det är viktigt att fördela rollerna med den civila sektorn. Ett exempel kan dras om de baltiska staterna, och att dess relativt lilla militära styrka och begränsande logistiska förmåga är i princip helt beroende av den civila sektorn för att uppnå ett stabilt HNS.²⁵ En diskussion förs om skillnaden mellan fredstid HNS och krigstid HNS. Under fredstid är syftet att ta emot och vara värd gentemot allierade styrkor för att kunna öva tillsammans samtidigt som HNS systemet övas och förbättras. Det som inkluderas är då förberedelser, beredskapskontroller och övningar, vilket sammantaget är en avskräckande åtgärd.²⁶ Till skillnad från vid under krigstid, när övergången till (War) HNS sker när avskräckningens syfte inte längre fungerar. Problematiken som författarna påpekar är att NATO:s doktrin för HNS knappt beskriver hur det ska genomföras under en kris eller krigssituation. Detta kan resultera till olika tolkningar

¹⁹ Adomeit, 'Kathleen McInnis/Connor Mcpartland: Falling In: The Deterrent Value of Host Nation Support in the Baltic Sea Region. Washington, Dc: The Atlantic Council, Mai 2021', (S.11.

²⁰ Adomeit, Hannes. "Kathleen McInnis/Connor McPartland: Falling in: The Deterrent Value of Host Nation Support in the Baltic Sea Region. S.16

²¹ Ibid., 16

²² Ibid., 24

²³ Valdis Oztulis and Žaneta Ozoliņa, 'Shaping Baltic States Defence Strategy: Host Nation Support', *Lithuanian annual strategic review*, 15/1 (2017), 77-98. s.78.

²⁴ Ibid.,79.

²⁵ Ibid., 80.

²⁶ Ibid., 80–81

på genomförandet och till att interoperabiliteten mellan medlemmarna försämrats. Det listas ett antal ansvarsområden ur ett militärt perspektiv under WHNS. Förutom andra uppgifter som framkommit i överenskommelser ska värdlandet bidra med bakre lägets säkerhet, reparation av flygfält, sjukvård och CBRN förmågor. Syftet är att värdlandet ska möjliggöra för allierade trupper att endast fokusera på de militära uppgifterna.²⁷ Avslutningsvis nämner även författarna utmaningen att utveckla tillräcklig infrastruktur, baracker, hangarer, övningsområden osv.²⁸

1.3 Sammanfattning forskningsöversikt

Den redovisade forskningsöversikten visar olika perspektiv av värdlandsstöd. Både ur perspektiven att ta emot ett värdlandsstöd och att utöva ett värdlandsstöd. Den redovisar också logistiska utmaningar under multinationella operationer. Lee Willett diskuterar att vid mottagande av ett värdlandsstöd behöver det vara rätt typ av stöd, rätt mängd stöd, tillräcklig kvalitet och det ska vara tillgängligt vid rätt tidpunkt. Detta innebär att det krävs ett större fokus på den logistiska planeringen. Pinzariu påpekar att en detaljerad planering av logistiken krävs för att lyckas med multinationella operationer. Därmed krävs det att värdlandsstödet är välplanerat samt att det är viktigt att öva och testa dess gränser. Ur perspektivet att ge värdlandsstöd ges en samlad bild, för att en allierad nation ska kunna genomföra sitt försvar i regionen är värdlandsstöd av kritisk karaktär. Forskningen belyser vikten av en stabil infrastruktur hos värdlandet i form av ordentliga vägar och ett fungerande järnvägsnät, samt nyttjande av militära baser, flygfält och hamnar. Det ska ges möjligheten att allierade trupper kan positionera sitt material i förtid för att kunna verka direkt på plats. Syftet är att värden ska underlätta för allierade stridande förband. När de befinner sig inom dess territorium och att underlätta transit genom världens landsgränser till en stridande front. Pinzariu nämner vikten av en sammankoppling av civila förmågor tillsammans med det militära. Ett exempel som presenteras är att baltiska staternas militär har begränsad logistisk förmåga och är beroende av det civila. Det ges även en bild om hur värdlandsstöd ska genomföras under fredstid enligt NATO:s doktrin för värdlandsstöd samt att doktrinen är upp till tolkning vid genomförande under en kris eller krigssituation.

Den tidigare forskningen påvisar en avsaknad av teoretisk grund i sina slutsatser kring värdlandsstöd. Slutsatserna baseras i stället på observationer från när värdlandsstöd nyttjats samt utifrån NATO:s doktrin och handbok om värdlandsstöd. Därav väcker en

²⁷ Otzulis and Ozoliņa, 'Shaping Baltic States Defence Strategy: Host Nation Support', (Support s.82

²⁸ibid., 97

forskningslucka fram till en hypotesprövande studie om värdlandsstöd utifrån ett utvecklat teoretiskt ramverk. I forskningsöversikten identifieras fem faktorer vid utövandet av ett värdlandsstöd. Dessa är avskräckning, planering, transit, infrastruktur och civilt stöd, nämnda faktorer kommer att ligga till grund för studiens hypoteser.

1.4 Syfte och frågeställning

Denna studie syftar till att få en större förståelse för värdlandsstöd genom att påbörja en grund till ett teoretiskt ramverk och pröva dess hypoteser. Studien utgår från en hypotesprövande och en hypotetisk deduktiv ansats. Det teoretiska ramverket bygger på identifierade faktorer med grund i forskningsöversikten. Faktorerna kommer utefter resonemang formas till hypoteser för att kunna pröva på empiriska fall. Dessa fall motsvarar operationer där värdlandsstöd varit en central roll. Genomförandet av den deduktiva empiriska prövningen kommer därefter att utöka förståelsen om värdlandsstöd. Att bekräfta om identifierade faktorer är av betydelse för det teoretiska ramverket. Det teoretiska ramverket utgår från författarens resonemang att avskräckning är ett avgörande syfte inom ramen av ett värdlandsstöd. Samt att de resterande fyra faktorer är bidragande faktorer för avskräckningen. Viktigt att påpeka att författarens syfte med det teoretiska ramverket är att påbörja en teoretisk grund om värdlandsstöd. Inom den hypotesprövande ansatsen behöver hypoteserna stärkas ytterligare på andra fall för att dessa ska kunna bekräftas vidare.

Frågeställningen till studien blir således:

- *Vilka av hypoteserna förekommer i Operation Desert Shield och Operation Desert Storm och vad var deras påverkan på avskräckningen?*

1.5 Avgränsningar

Studien kommer att avgränsas till att främst studera värdlandsstöd i aspekten att mottaga ett värdlandsstöd och i en mindre utsträckning utöva ett värdlandsstöd i respektive fall. Anledningen är att USA representerade majoriteten av koalitionen och därav har uppsatsen använt litteratur ur deras perspektiv. Studien kommer därefter att utgå från det teoretiska ramverket och identifierade faktorer. En avgränsning i faktorn avskräckning sker också, studien kommer endast studera hur resterande fyra faktorer bidrog till avskräckningen inom ramen av värdlandsstöd under operationerna. Vid val av fall sker en avgränsning att utgå från Desert Shield och Desert Storm. Dessa fall är operationer där värdlandsstöd varit en central roll vid genomförandet. Anledningen till att endast två fall studeras är att det rekommenderas

att få fall nyttjas vid en hypotesprövandeansats.²⁹ Man skulle kunna utgå från fallet Gulfriget, anledningen varför det inte sker är att man då behöver ta hänsyn till flera operationer. En annan väg att gå skulle vara att avgränsa till fall av nationer till exempel, Polen, Estland, Lettland, Rumänien osv. Problematiken i det är att studien skulle bli alldeles för omfattande.

Ytterligare en avgränsning är i tid. Studien kommer att i huvudsak fokusera på initiala skedet i respektive operation i stället för att analysera hela operationens tidsaspekt. Det är också viktigt att påpeka att faktorerna inte tidigare prövats på fall, det är studiens avsikt att endast lägga en påbörjad grund till ett teoretiskt ramverk om värdlandsstöd.

1.6 Disposition

Kapitel 1 presenterar först en inledning som förklarar uppsatsens ämne. Sedan beskrivs uppsatsens problemformulering och redovisning av forskningsöversikt av perspektiv på värdlandsstöd. Därefter formuleras uppsatsens syfte och frågeställning. I slutet av kapitlet presenteras uppsatsens avgränsningar.

Kapitel 2 beskriver studien det teoretiska ramverket som utvecklats. Här presenteras också uppsatsens framtagna hypoteser som sedan ska prövas.

Kapitel 3 omfattar uppsatsens metodval. Här beskriver studien forskningsdesignen, val av fall samt förs det en diskussion gällande material, källkritik, validitet och reliabilitet. Uppsatsens operationalisering och dess indikatorer presenteras också.

Kapitel 4 utgör studiens analysdel. Analysen genomförs gentemot de empiriska fallen med en resultatsammanställning gentemot operationaliseringens indikatorer. Kapitlet avslutar med ett resultat av presenterade hypoteser.

Kapitel 5 är det avslutande kapitlet. Här inleds kapitlet med en resultatdiskussion och därefter en metoddiskussion. Sedan framförs uppsatsens slutsatser. Avslutningsvis sker förslag till vidare forskning och uppsatsens relevans till yrkesutövandet.

²⁹ Peter Esaiasson et al., *Metodpraktikan : Konsten Att Studera Samhälle, Individ Och Marknad* (Femte upplagan edn.; Stockholm: Wolters Kluwer, 2017).s.112

2 Teoretisk grund om Världlandsstöd

Eftersom världlandsstöd är ett relativt specifikt militärt koncept och inte en teori i sig själv har studien inte hittat en teori som behandlar ämnet i sig. Genom att nyttja en hypotetisk deduktiv ansats kommer tillvägagångssättet i teoriavsnittet vara att formulera hypoteser utefter presenterade faktorer. Dessa hypoteser är studiens antaganden utefter tidigare forskning innan analysen genomförts och är dessa antaganden som ska förklara avskräckningen med analysen.³⁰ Faktorerna kommer sedan i operationaliseringen kunna formuleras till indikatorer som prövas i empiriska fall.

2.1 Identifierade faktorer

Eftersom uppsatsen använder sig av en hypotetisk deduktiv ansats kommer tidigare presenterade faktorer att ytterligare formuleras nedan. De identifierade faktorerna kommer att bilda hypoteser för att därefter med den hypotetiskt deduktiva ansatsen kunna pröva det empiriska materialet. Faktorerna nedan är framtagna utefter deras identifierade koppling till världlandsstöd i den tidigare forskningen samt utefter författarens egen logik och resonemang.

I syfte att kunna motivera varför varje faktor är relevant för det teoretiska ramverket och sedan i studien undersökas på empiriskt material, behöver resonemang framföras kring faktorerna. Resonemangen kommer att genomföras med att motivera varje faktor var för sig utefter dess relevans i tidigare forskning, med historiska exempel och krigsvetenskaplig teori. Det resulterar sedan till en sammanfattning av det teoretiska ramverket, vilket presenterar vilka faktorer som kommer att utvecklas till hypoteser. Sammanfattningen presenteras i slutet av teoridelen och följer den hypotetiskt deduktiva ansatsens tillvägagångssätt. Framtagna hypoteser kommer sedan att kunna operationaliseras och utveckla indikatorer. Indikatorerna möjliggör att studien kan identifiera hypoteserna i empiriska fall i analysdelen.

2.1.1 Avskräckning

Utifrån forskningsöversikten är avskräckning en bidragande faktor till världlandsstödet. Avskräckningen sker i form av den förstärkta militära närvaron i regionen för att tjäna som en avskräckande strategi gentemot en motståndare. Detta kallas för en snubbeltrådstyrka, också kallat avskräckning genom straff som har sin grund i avskräckningsteori. Ett exempel är när NATO etablerade fyra multinationella bataljoner i baltiska staterna och i Polen, samt marina styrkor i Svarta havsregionen år 2016. Dessa skulle utgöra NATO:s framskjutna förstärkta

³⁰ Asbjørn Johannessen et al., *Introduktion Till Samhällsvetenskaplig Metod* (Upplaga 2 edn.; Stockholm: Liber, 2020).S.36

närvaro i regionen och bidra till avskräckning i form av en snubbeltrådstyrka. Om Ryssland skulle utlösa snubbeltrådsstyrkan skulle NATO få mandatet att kunna reagera och använda sin fulla styrka.³¹ Det argumenteras att den viktigaste faktorn inom avskräckning genom straff är snubbeltrådkonceptet. Den primära strategin är att garantera hämnd vid en konventionell attack och påminna en motståndare att konflikten kan bli dyr i det långa skedet.³²

I sammanhanget till värdlandsstöd är avskräckning därför en viktig faktor, värdlandsstödet bidrar till att avskräcka en potentiell motståndare i form av en större militär närvaro i regionen för att avskräcka en konventionell attack. Ett annat perspektiv kan vara att den större militära närvaron i regionen kan uppfattas som en eskalering och ett direkt hot. Genom att väldigt öppet påvisa att syftet med styrkan är att snabbt kunna eskalera en situation.

2.1.2 Planering

Planering framgår som en tydlig faktor till värdlandsstöd utifrån forskningsöversikten. Särskilt under en multinationell operation är detaljerad planering en förutsättning för att förnödenheter ska hinna fram i tid. Utmaningen blir att alltid lyckas uppnå rätt typ av stöd, rätt mängd stöd, tillräcklig kvalitet samt att stödet finns tillgänglig vid den rätta tidpunkten. Moshe Kress skriver för att uppnå en framgångsrik operation krävs det en balans mellan operationell och logistisk planering.³³ Författaren skriver att målet för logistisk planering är att uppnå logistisk respons genom att minimera två klyftor; mängdklyftan och tidsklyftan. Mängdklyftan menas med efterfrågan av en resurs och den faktiska tilldelningen av resurser till respektive enhet, antingen är tilldelningen för stor eller för liten. Tidsklyftan menas med tidpunkten när stridsenheter kan ta emot resursen vid rätt tidpunkt i jämförelse när resursen faktiskt levereras.³⁴ Om ett resonemang utfärdas gällande värdlandsstöd kan det komma att krävas en detaljerad planering med mottagande nationer av värdlandsstödet tillsammans med värdlandet i god tid innan. Detta är i avsikt att kunna minimera mängd och tidsklyftan. Det kommer säkerligen uppkomma flertalet friktioner kring olika behov av resurser, stöd, kompatibel materiel och förseningar i tidsklyftan.

³¹ Frans Osinga and Tim Sweijs, *Nl Arms Netherlands Annual Review of Military Studies 2020: Deterrence in the 21st Century--Insights from Theory and Practice* (1st Edition 2021 edn., Nl Arms; The Hague: T.M.C. Asser Press, 2020).S. 38

³² *Ibid.*, 116.

³³ Moshe Kress, *Operational Logistics : The Art and Science of Sustaining Military Operations* (Second edition. edn.; Cham: Springer, 2016).s.75

³⁴ *Ibid.*, 62

2.1.3 Transit

En faktor som nämns flertalet gånger i forskningsöversikten samt i definitionen av värdlandsstöd är *transit*. Värdsnationen ska kunna ta emot och hantera utländska eller, NATO styrkor med, dess materiel som transiteras genom nationens territoriella gränser. I relation till krigsvetenskaplig teori kan en grund till Leonhard teori om manöverkrigföring utgöras.

Teorin specificeras i tre kategorier. (1) Strävan att besegra eller neutralisera en fiende innan striden har börjat. (2) Genom att förtränga motståndaren från avgörande punkter eller ta bort den avgörande punkten ifrån motståndaren. (3) Störa motståndaren genom att attackera eller hota dess tyngdpunkt.³⁵

Kopplat till värdlandsstöd kan logiska resonemang göras kring alla tre kategorier. (1) Genom att värdlandet tillåter en transitering genom dess territorium kan en förstärkt militär styrka positionera sig i närheten av ett hotområde innan en konflikt uppstår. Detta skulle kunna resultera i att besegra eller neutralisera en motståndare innan konflikten formellt har inlet. (2) Genom en transitering av trupper och materiel kan man etablera en närvaro inom avgörande geografiska punkter i syfte att förtränga motståndarens möjlighet till kontroll av viktiga territorier och resurser. (3) Via ett bredare nät av transiteringsvägar kunna genomföra operationer vilket utgör ett större hot gentemot motståndarens resurser, viktiga militärbaser och städer som i slutändan försvagar motståndarens förmåga att föra krig.

2.1.4 Infrastruktur

Vid utförande av ett värdlandsstöd är författarna i forskningsöversikten tydliga att påpeka att infrastruktur är en avgörande faktor. Med infrastruktur menas det med hamnområden, fungerande järnvägsnät, vägnät, moderna militärbaser, underhållsanläggningar, baracker, hangarer, flygfält och övningsområden.

För en småstat som till exempel Lettland och Litauen kan det däremot vara en utmaning att utveckla den infrastruktur som skulle behövas vid mottagande av allierade militära styrkor. Detta är på grund av deras nuvarande begränsade försvarsbudget vilket kan orsaka en del friktioner vid mottagandet av allierade styrkor.³⁶ Lee Willet nämner att det primära kravet för

³⁵ Robert R. Leonhard, *The Art of Maneuver: Maneuver-Warfare Theory and Airland Battle* (Place of publication not identified: Presidio Press Imprint, 1994).S.79–80.

³⁶ Oztulis and Ozoliņa, 'Shaping Baltic States Defence Strategy: Host Nation Support', (s.97).

ett värdlandsstöd är rättigheterna till dess militärbaser. Utan rättigheterna skulle resterande stöd från värdlandet bli mindre troligt.³⁷ Alexander Cooley identifierade tre problem relaterade till USA:s rättigheter till militärbaser utomlands. Första är tillgängligheten av infrastruktur hos värdnationen till den skickande nationens materiel och personal. Vilket är i form av att värdnationen kan limitera vapensystem, flygfarkoster, fartyg, materiel och personal som värdnationen kan ta emot inom dess territorium.³⁸ Andra problemet är suveränitets status och användningsrättigheterna, att en bas antingen kan tillhöra USA, tillhöra värdnationen eller är en designerad NATO bas. Beroende på statusen kan värdnationen avgöra användningsrättigheterna av militära anläggningar som kan limitera vissa typer av operationer.³⁹ Tredje problematiken är all form av ekonomiska samt politiska förhandlingar relaterade till tidigare sagda problematiker.⁴⁰

2.1.5 Civilt stöd

En betydande faktor är betydelsen av det civila stödet för att klara av att genomföra ett värdlandsstöd. Forskningsöversiktens samlade bild påpekar att en sammankoppling mellan civila och militära förmågor leder till en kostnadseffektiv lösning och till att lyckas leverera förnödenheter vid rätt plats och vid rätt tidpunkt. Det påpekas också att det kan bli omöjligt för en försvarsmakt att hantera ett värdlandsstöd utan att fördela roller till den civila sektorn. Detta är på grund av att i många fall hanterar den offentliga förvaltningen infrastrukturen, miljöansvaret, utrikesfrågor, ekonomi, transport, intern säkerhet och krishantering.

Christopher Ankersen beskriver civilt-militärt samarbete som när delar av militära element integrerar eller samarbetar med civila funktioner, till exempel lokala myndigheter, andra statliga myndigheter, icke statliga organisationer eller internationella organisationer. Samarbetet genomförs under kris, krig eller fredsoperationer. Det kan ske i form av beredskapsplanering, koordination av resurser och uppdrag, leverans av bistånd eller återuppbyggnad och stabilisering av samhällen eller regioner som drabbats av katastrofer eller konflikt.⁴¹

³⁷ Willett, 'To Have or Not to Have-That Is the Question: Host Nation Support and British Overseas Force Deployment Options', (s.37).

³⁸ Alexander Cooley, *Base Politics: Democratic Change and the U. S. Military Overseas* (1 edn.; Ithaca: Cornell University Press, 2008). S. 35-38.

³⁹ Ibid., 40-41.

⁴⁰ Ibid.46.

⁴¹Christopher Ankersen, *Civil-Military Cooperation in Post-Conflict Operations : Emerging Theory and Practice* (Cass Military Studies; London: Routledge, 2007). S. 1.

2.2 Sammanfattning av det teoretiska ramverket

Resonemang utifrån identifierade faktorer.

1. Den förstärkta militära närvaron i regionen bidrar till *avskräckning* i form av en ökad risk gentemot potentiella aggressorer.
2. Ett väl *planerat* värdlandsstöd minimerar antalet friktioner.
3. *Transiteringen* bidrar till etablering av militär närvaro i geografiskt viktiga punkter.
4. Vårdlandet bidrar med tillräcklig *infrastruktur* till mottagande allierade styrkor.
5. Vårdlandet är i behov av det *civila stödet*.

För att ett värdlandsstöd ska kunna genomföras behöver vårdlandet bidra med tillräcklig infrastruktur (4) till mottagande styrkor. Mottagandet av styrkor behöver vara välplanerat (2) av vårdlandet och i samsyn med nationen som skickar den mottagande styrkan för att undvika friktioner. För att den mottagande styrkan ska kunna anlända till dess slutpunkt kan det krävas en transitering (3) genom vårdlandets territoriella gränser. I avsikt att detta ska kunna genomföras kan vårdlandet behöva stöd av dess civila förmågor (5) och infrastruktur. Detta kan vara i form av hamnar, flygplatser, vägar, järnväg. Den mottagande styrkan i vårdlandet bidrar till en förstärkt militär närvaro och till avskräckning (1) gentemot potentiella angripare.

I ändamålet att kunna utveckla hypoteser utifrån identifierade faktorer och att sedan kunna presentera indikatorer att pröva på ett empiriskt fall, krävs en tydligare formulering av givna faktorer. Det är enligt Studiens resonemang tydligt att avskräckning är ett avgörande syfte inom ramen av ett värdlandsstöd. Den förstärkta militära närvaron inom vårdlandets territoriella gränser bidrar med ett avskräckande budskap till en potentiell motståndare. För att kunna uppnå avskräcknings syfte inom ramen av ett värdlandsstöd anser det teoretiska ramverket följande; Planering, infrastruktur, transiterings förmågor och stöd av det civila är bidragande faktorer. Dessa fyra faktorer skulle kunna argumenteras till att bilda en gemensam faktor vilket skulle kunna vara logistik på grund av dess likheter. Med ett resonemang att värdlandsstöd är beroende av logistiken och syftet till värdlandsstödet är avskräckning. Genom detta resonemang anser studiens teoretiska ramverk att avskräckning är beroende variabeln tillsammans med värdlandsstöd. Oberoende variabler blir således planering, infrastruktur, transit och civilt stöd. Studiens syfte är att påvisa vilka av hypoteserna som bekräftas i angivna operationer för att stärka det teoretiska ramverket, också vilka utav faktorerna som är bidragande för avskräckning inom ramen av värdlandsstöd. Därav kommer

planering, infrastruktur, transit och civilt stöd ligga till grund för formulerade hypoteser nedan.

2.3 Hypoteser

Hypotes 1: Planering bidrar till avskräckning för världlandsstöd.

Hypotes 2: Transit bidrar till avskräckning för världlandsstöd.

Hypotes 3: Infrastruktur bidrar till avskräckning för världlandsstöd.

Hypotes 4: Civilt stöd bidrar till avskräckning för världlandsstöd.

3. Metod

3.1 Forskningsdesign

Uppsatsen kommer att använda sig av en hypotesprövandeansats utifrån ett beskrivet teoretiskt ramverk beträffande värdlandsstöd. En hypotesprövande forskningsdesign innebär att pröva en eller flera hypoteser som formuleras utefter identifierade begrepp relaterat till det undersökta ämnet. Hypoteserna hjälper till att skapa en bild på vad som studien förväntas komma fram till. Ordet hypotes kommer från det grekiska ordet ”hypo” vilket betyder ställande och utgör ett antagande som utgör en sannolik förklaring till given omständighet.⁴² Uppsatsen kommer att nyttja sig av en hypotetisk deduktiv metod. Det innebär att deducera från det generella till det konkreta. Generella hypoteser formuleras baserat på tidigare forskning, teoretisk vetenskap eller på iakttagelser. Hypoteserna prövas sedan på empiriska fall i avsikt att bekräftas.⁴³ Anledningen till att en induktiv ansats inte kommer att användas är för att uppsatsen utgår utöver tidigare forskning från krigsvetenskapliga teoretiska utgångspunkter.

Uppsatsen kommer att genom en deduktiv ansats kunna identifiera faktorer om värdlandsstöd, baserat på den tidigare forskningen och krigsvetenskapliga utgångspunkterna. Uppsatsens identifierade faktorer som utgör betydelse för ett värdlandsstöd enligt det utvecklade teoretiska ramverket behöver därefter formulera hypoteser. Dessa hypoteser kan sedan operationaliseras till indikatorer. Indikatorerna används till att analysera det empiriska materialet för att kunna svara på en given forskningsfråga.

3.2 Val av fall

Studien kan antingen nyttja sig utav en lika utfalls-design eller en olika utfalls-design. Lika utfalls-design innebär att studien har sin grund i beroende variabeln och använder sig utav lika empiriska fall med positiva värden på beroende variabeln.⁴⁴ Jämfört med olika utfalls-design som innebär fall där det undersökta fenomenet inte har inträffat eller tillämpats under olika förhållanden tas med. Detta innebär att inte bara undersöka positiva framgångsrika fall utan även negativa misslyckade fall av beroende variabeln.⁴⁵ Uppsatsen kommer att nyttja sig av en lika utfalls-design. Anledningen är att fallen består av operationer som utgår från samma geografiska läge och att värdlandsstödet har tillämpats under liknande förhållanden.

⁴² Johannessen et al., *Introduktion Till Samhällsvetenskaplig Metod*.S.36

⁴³ Ibid., 37

⁴⁴ Esaiasson et al., *Metodpraktikan : Konsten Att Studera Samhälle, Individ Och Marknad*. s.115

⁴⁵ Ibid., 117

Nackdelen med att använda sig av en lika utfallsstudie är att det kan finnas en risk att resultatet blir förutsägbart.⁴⁶ Nackdelen med att utföra en olika utfallsstudie är svårigheten i att hitta relevanta negativa fall. Det blir framför allt svårt att hitta misslyckade fall av värdlandsstöd för att sådana fall troligen inte är publicerade för allmänheten

3.2.1 Fall 1: Operation Desert Shield

Operation Desert Shield var en multinationell ansträngning som President Bush påkallade i syfte att samla en USA ledd koalitionsstyrka i avsikt att försvara Saudiarabien och avskräcka Irak. Den pågick mellan augusti 1990 och januari 1991 och var den initiala operationen inför Desert Storm. USA skickade under operationens tidiga stadie flertalet divisioner till Saudiarabien från USA.⁴⁷ I detta fall mottog USA värdlandsstöd av flertalet nationer i avsikt att operationen skulle kunna äga rum. Syftet med operationen var också att förbereda inför en eventuell offensiv att befria Kuwait. Desert Shield lade grunden inför den efterföljande operationen Desert Storm, den defensiva fasen övergick till en offensiv fas. Desert Shield var en kritisk del i att motverka irakisk aggression genom en uppbyggnad av en koalitionsstyrka. Under fasen säkerställdes internationellt stöd och logistiska förutsättning för att lyckas med senare skedet med befrielsen av Kuwait.⁴⁸

3.2.2 Fall 2: Operation Desert Storm

Operation Desert Storm påbörjades den 24 februari 1991 i syfte att befria Kuwait från en irakisk ockupation. Desert Storm utgjorde sig främst för den omfattande flygoffensiven tillsammans med en kortare markoffensiv.⁴⁹ Tvekan innan befrielsen av Kuwait var stor. Den Irakiska armén var ryktad till att vara den fjärde största i världen. Tankar om ett skyttegravskrig och stora förluster skulle inte landa lätt hemma i det amerikanska samhället. Irakiska ledaren Saddam Hussein var heller inte rädd att offra tiotusentals i syfte att kunna uppnå sitt mål.⁵⁰ I verkligheten var koalitionen betydligt mer militärt teknologiskt överlägsen gentemot deras motståndare i Irak. Det visade sig framför allt efter att markoffensiven varade i endast fyra dagar. Detta var med hjälp av att luftkampanjen förberedde slagfältet en månad innan.⁵¹ Vid befrielsen av Kuwait hade koalitionen en militär styrka på en halv miljon soldater med 3400 stridsvagnar, 1,600 artilleripjäser från 31 olika nationer. Den gemensamma

⁴⁶ Ibid., 117

⁴⁷ Anthony Tucker-Jones, *The Gulf War : Operation Desert Storm 1990-1991* (Modern Warfare; South Yorkshire, England: Pen & Sword Military, 2014). S. 15.

⁴⁸ Ibid., 15

⁴⁹ Robert H. Scales, *Certain Victory : The U.S. Army in the Gulf War* (History of War; Washington D.C: Potomac, 2006). 216–217

⁵⁰ Alastair Finlan, *The Gulf War 1991* (Essential Histories ; 55; Oxford: Osprey, 2003).. S.10

⁵¹ Ibid., 11

flygstyrkan bestod av 1,736 stridsflyg och 750 stöd flygplan. Antal soldater från USA var 260,000, dessa var beväpnade med 2,000 stridsvagnar, 2,200 pansarskyttefordon, 500 artilleripjäser, 340 helikoptrar. De bidrog också med 90,000 marinsoldater beväpnade med 300 stridsvagnar, 250 lätt bepansrade fordon, 430 amfibiefordon och 160 flygfarkoster. Storbritannien bidrog med 35,000 soldater beväpnade med 160 stridsvagnar. Frankrike med 14,000 soldater med 44 stridsvagnar. Kuwait med 15,000 soldater med över 60 stridsvagnar. Saudiarabien hade runt 75,000 soldater med 550 stridsvagnar och 1,100 pansarskyttefordon. Sedan bidrog flertalet arabiska nationer med soldater och stridsfordon.⁵²

3.2.3 Diskussion val av fall

Anledningen varför dessa två operationer valdes är framför allt kopplingen till forskningsöversikten som påpekar att värdlandsstödet var centralt under Desert Storm utan att förklara varför. Genom att undersöka dessa specifika operationer analyseras dynamiker som låg till grund för värdlandsstödet och dess betydelse med hjälp av hypoteser. Sedan är det intressant att analysera skillnaden av värdlandsstödet vid initiala fasen av koalitionen uppkomst; Desert Shield ”Innan befrielsen”. Jämfört med när befrielsen av Kuwait påbörjas; Desert Storm ”under befrielsen”. Ett resonemang skulle kunna vara att en spegling av operationerna kan kopplas till ett hypotetiskt scenario. En stormakt invaderar ett allierat land, alliansen samlas initialt innan befrielsen; Desert Shield. Alliansen påbörjar befrielsen av allierad; Desert Storm. Anledningen varför andra operationer i exempelvis Afghanistan och Mali inte valdes som fall är på grund av att dessa fall är mer långvariga och betydligt mer komplexa. Operationen i Libyen skulle kunna vara ett passande fall att undersöka om studien syftade till att undersöka endast inledningsfasen av värdlandsstödet. Generellt är det inte relevant att studera fall som ägde rum mellan icke statliga aktörer eller var för långvariga för att denna studie på ett konkret sätt ska ha något att säga.

3.3 Material och källkritik

Materialet som nyttjats i uppsatsen består utav flertalet böcker som beskriver utfallet av Gulfkriget. Mer specifikt beskrivningar av operation Desert Shield samt Desert Storm för att uppnå triangulering. Böckerna är alla hämtade från Anna Lindh biblioteket och är i huvudsak andrahandskällor. Nedan sker en kort beskrivning av respektive materiel som nyttjats.

The Gulf War 1991 – Alastari Finlan. Boken är utgiven 2003 där författaren beskriver Operation Desert Shield och Operation Desert Storm samt nyckelpersonligheter på båda sidor.

⁵² Tucker-Jones, *The Gulf War : Operation Desert Storm 1990-1991*. S.16-17

Certain Victory The U. S Army in the Gulf war-Robert H.Scales. Jr. Utgiven 2006 och beskriver Desert Shield och Desert Storm utifrån perspektivet av USA: s armé med personliga berättelser från kriget.

Military Lessons of the Gulf War-Bruce W. Watson et al. Utgiven 1991 presenterar en beskrivning av Gulf kriget utifrån ett internationell politiskt perspektiv med en analys av krigets bakgrund och bildandet av koalitionen

Desert Storm 1991 The most shattering air campaign skriven av Richard P. Hallion. Utgiven 2022 och beskriver främst Desert Storm framgångsrika luftkampanj.

Desert Storm Air War- Jim Corrigan. Utgiven 2017 och beskriver mer detaljerat om Desert Storms luftkampanj.

The First Infantry Division and the U.S. Army Transformed Road to Victory in Desert Storm, 1970-1991- Fontenot, Gregory. Utgiven 2017 och ger en detaljerad beskrivning om hur Desert Shield och Desert Storm genomfördes utifrån en amerikansk divisions perspektiv.

3.3.1 Äkthet

Böckerna som nyttjats är alla publicerade av kända bokupplag såsom Osprey, Greenhill books. Genom att studien har använt material från kända bokupplag stärks äktheten i att det som beskrivs stämmer. Alla böcker handlar om Desert Shield och Desert Storm i olika aspekter vilket i sin tur stärker äktheten. En kritik är att det är främst amerikanska författare som kan vinkla händelsen, därav är triangulering av händelserna av stor vikt.

3.3.2 Oberoende

Empirin använder sig av andrahandskällor vilket kan påverka studiens oberoende. För att motverka det och uppnå triangulering har sex böcker nyttjats. Samtliga böcker bedöms vara oberoende från varandra och beskriver ett liknande händelseförlopp under respektive operation. Detta minskar i sin tur minskar vinklingen av händelseförloppet.

3.3.3 Samtidighet

En majoritet utav nyttjad empiri är publicerad efter 2000-talet med ett undantag på en bok som är publicerad 1991 strax efter händelsen. Författaren anser att empirins samtidighet stärks på grund av att en majoritet av publikationerna är inom en närtid eller inom en närhet av händelseförloppet.

3.3.4 Tendens

Empirins tendens kan påverkas på grund av att källorna främst utgår från koalitions perspektiv med en mer begränsad beskrivning utifrån Iraks perspektiv. Dock anser författaren

att empirin inte vinklas till ena partens fördel. Detta är på grund av att trianguleringen påvisar att empirin beskriver ett genomgående narrativ på händelseförloppet och att fokus i studien är världslandsstöd till koalitionsstyrkor.

3.4 Forskningsetiska övervägande

Uppsatsens forskningsetiska övervägande är en etik som är viktigt att ta hänsyn till. Uppsatsen har sin grund i ett intressant ämne med ett identifierat problem utifrån tidigare forskning, därav är det viktigt för studien att referera andras verk samt att särskilja på källmaterial och egna slutsatser eller logiska resonemang.⁵³ Därav kommer uppsatsen att förhålla sig till ett etiskt synsätt genom att studien genomförs systematiskt och refererar använt material och att vid egna tolkningar eller slutsatser framgår detta tydligt. Uppsatsen använder sig inte heller av intervjuer eller enkäter, därmed kommer studien inte att behandla personlig information och data från respondenter eller informatörer. Studien utgår inte heller från någon form av observationsstudie vilket betyder att enskilda individer, grupper kommer att påverkas fysiskt eller psykiskt av studiens innehåll.

3.5 Validitet och reliabilitet

För att lyckas uppnå en god resultatvaliditet krävs det en god begreppsvaliditet tillsammans med en hög reliabilitet. En god begreppsvaliditet byggs på hur väl teorin beskrivs och hur den operationaliseras till mätbara indikatorer.⁵⁴ Uppsatsens indikatorer grundar sig utifrån hypoteser, dessa är inte framtagna utefter en ensam teori till grund utan flertalet samt tillsammans med studiens logiska resonemang. Indikatorerna grundar sig därför i en metod kallad *face validity*, vilket betyder att vädja till det spontana självklara eller det omedelbart förnuftiga.⁵⁵ Reliabiliteten i uppsatsen kommer att säkerställas genom att valda fall undersöks noggrant och att faktorerna är valda utefter deras tydliga representation i forskningsöversikten.

3.6 Operationalisering

Operationalisering menas med att använda sig av en utgångspunkt från en teori eller begrepp som kan konkretisera det ämne som ska studeras.⁵⁶ Utgångspunkten inom en operationalisering är antingen att hitta konkreta indikatorer utifrån en teori eller ett teoretiskt begrepp. Ett annat sätt att utgå från är att vara pragmatisk och inte utgå från något med en

⁵³ Ann-Marie Ekengren and Jonas Hinnfors, *Uppsatshandbok : [Hur Du Lyckas Med Din Uppsats]* (2., [rev.] uppl. edn.; Lund: Studentlitteratur, 2012). S.108

⁵⁴ Esaiasson et al., *Metodpraktikan : Konsten Att Studera Samhälle, Individ Och Marknad*. S.58.

⁵⁵ Ibid., 62

⁵⁶ Johannessen et al., *Introduktion Till Samhällsvetenskaplig Metod*.s.49

teoretisk anknytning.⁵⁷ Syftet med en indikator är att förenkla och kunna studera en företeelse genom att formulera något typiskt och representant för den angivna företeelsen som ska undersökas.⁵⁸

Operationaliseringen utgår från det presenterade teoretiska ramverket som utvecklades i tidigare kapitel. Det teoretiska ramverket i form av identifierade faktorer är till stöd för att skapa ett analysverktyg för att kunna analysera faktorerna i de empiriska valda fallen. Operationaliseringen gör att studien ska kunna bli mätbar genom att forma indikatorer som mäter representationen av det teoretiska ramverkets faktorer i empirin. Det som ska operationaliseras i denna studie är tidigare presenterade hypoteser. Indikatorerna i denna studie kommer att utgå från hypoteserna. Studien strävar också efter att få en djupare förståelse för värdlandsstöd. Samt att hypoteserna ska förklara om det teoretiska ramverket kan förklara avskräckning inom ramen för värdlandsstöd. Under förekomst kommer ett ”delvis” ske när både ett ja och nej förekommer. Påverkan på avskräckning kommer presenteras kortfattat vad som kom fram i respektive sammanfattning i resultatsammanställningen.

⁵⁷Ibid., 50

⁵⁸ Ibid., 50

3.6.1 Analysfrågor

Tabell 1. Redovisning av analysverktyg.

Operation	Hypotes	Indikator	Förekomst	Påverkan på avskräckning
Hypotes 1	<i>Planering bidrar till avskräckning för värdlandsstöd.⁵⁹</i>	<i>Planering av typ av stöd och mängd av stöd.</i>	Ja/Nej/Delvis	
Hypotes 2	<i>Transit bidrar till avskräckning för värdlandsstöd.⁶⁰</i>	<i>Transport av trupp och materiel till och genom värdlandet.</i>	Ja/Nej/Delvis	
Hypotes 3	<i>Infrastruktur bidrar till avskräckning för värdlandsstöd.⁶¹</i>	<i>Nyttjandet av militärbaser, flygfält och hamnar.</i>	Ja/Nej/Delvis	
Hypotes 4	<i>Civilt stöd bidrar till avskräckning för värdlandsstöd.⁶²</i>	<i>Nyttjandet av civilt stöd. Sammankopplingen av militära och civila förmågor.</i>	Ja/Nej/Delvis	

⁵⁹ Lee Willett, 'To Have or Not to Have-That Is the Question: Host Nation Support and British Overseas Force Deployment Options', *RUSI Journal*, 143/1 (1998), 36-41

⁶⁰ Adomeit, 'Kathleen Mcinnis/Connor Mcpartland: Falling In: The Deterrent Value of Host Nation Support in the Baltic Sea Region. Washington, Dc: The Atlantic Council, Mai 2021',

⁶¹ Lee Willett, 'To Have or Not to Have-That Is the Question: Host Nation Support and British Overseas Force Deployment Options', *RUSI Journal*, 143/1 (1998), 36-41

⁶² Christopher Ankensen, *Civil-Military Cooperation in Post-Conflict Operations : Emerging Theory and Practice* (Cass Military Studies; London: Routledge, 2007).

4 Analys av operationer

Analyskapitlet kommer att besvara respektive analysfråga utifrån den givna empirin. En sammanställning av analysen kommer sedan presenteras i en resultatsammanställning. Resultatsammanställningen jämför resultatet av respektive operation för att sedan ge en sammanfattning om hypotesens förekomst samt dess påverkan på avskräckningen. Hypotesresultat presenteras i slutet av kapitlet.

4.3 Desert Shield och Desert Storm

4.1.1 Planering av typ av stöd och mängd av stöd.

Desert Shield

” At this moment, our brave servicemen and women stand watch in that distant desert and on distant seas, side by side with the forces of more than twenty other nations” – George Bush.⁶³ Planeringen av koalitionen leddes av USA och Storbritannien i syftet att Irak skulle lämna Kuwait. Det fanns en stark oro att Irak skulle invadera Saudiarabien efter invasionen av Kuwait. För att motverka en sådan invasion togs det beslutet att skicka trupp till Saudiarabien.⁶⁴ ”*The threat of war prompted many initiatives to prevent it*”.⁶⁵ De första tyngre beväpnade trupperna som skickades till Saudiarabien var alla från Amerika. US 82:a luftburna division, 101:a luftburna division, US 24:e mekaniserad infanteridivision, US 1:a kavalleridivision och US 1:a infanteridivision. Dessa var nästintill alla beväpnade med flertalet M1 Abrams stridsvagnar.⁶⁶ Därefter skickade USA två pansardivisioner från Tyskland. Totalt sett hade USA skickat över en halv miljon soldater, sjömän och piloter i slutet av januari 1991.⁶⁷ Planen var att den snabbt växande koalitionen i regionen skulle avskräcka Irak att invadera andra stater vilket lyckades. Planen att få Saddam till att lämna Kuwait misslyckades och i stället började offensiva alternativ att planeras. Dessa offensiva alternativa planer härleder till slut till kommande operation Desert Storm.⁶⁸

Desert Storm

Planeringen utgick utifrån flertalet strategiska alternativ hur genomförandet skulle ske. Första var ett överfall väster om Kuwait och försöka överta defensiva positioner i närheten av Al Jahra.⁶⁹ Ett sådant anfall skulle högst troligt lämna styrkorna sårbara till Irakiska motattacker

⁶³ Tucker-Jones, *The Gulf War : Operation Desert Storm 1990-1991*. S. 15

⁶⁴ Scales, *Certain Victory : The U.S. Army in the Gulf War*. S.20-21

⁶⁵ Ibid., 27

⁶⁶ Ibid., 15

⁶⁷ Ibid., 16

⁶⁸ Scales, *Certain Victory : The U.S. Army in the Gulf War*. S.106

⁶⁹ Finlan, *The Gulf War 1991*. S.50

och åstadkomma höga förluster. En plan var ett storskaligt amfibieangrepp gentemot staden Kuwaits kust. Ett direkt anfall gentemot staden Kuwait ansågs dock vara den mest troliga och därmed hade Irak minerat området och utvecklat adekvat defensiva förmågor.⁷⁰ Andra planer var amfibiska landstigningar längre ner längs staden Kuwait kust i syfte att kunna etablera framskjutna logistikbaser. Planen som sedan Operation Desert Storm utgick från var en två delad styrka (XVIII CORPS, VII CORPS). Dessa skulle attackera genom västra Irak, samtidigt som amfibiska styrkor överfall Kuwaits kust och arabiska koalitionsstyrkor rullade in i Kuwait. Operationen skulle genomföras efter att en luftkampanj hade förberett slagfältet.⁷¹

4.1.3 *Transport av trupp och materiel till och genom värdlandet.*

Desert Shield

Vid tidpunkten anlände flera trupper och expanderade samtidigt värdlandsstödet operationen. När förnödenheter eller materiel beställdes av en militär enhet betalades det med kontanter för att sedan skicka fakturan till Saudiarabien.⁷² Transport av trupper och materiel verkställdes via olika transportsätt från olika delar av världen såsom USA och Europa till Saudiarabien, både via järnväg, flyg och båt.⁷³ Första styrkorna som anlände till Saudiarabien från USA var enligt tidigare US 82:a och 101 luftburna divisioner som anlände augusti 1990. Därefter kom US 24:e mekaniserade infanteridivision i september 1990. Slutligen anlände US 1:a kavalleridivision och 1st mekaniserade infanteridivision i december.⁷⁴ Litteraturen beskriver hur US 24:e mekaniserade infanteridivision genomförde sin transitering. År 1968 hade USA:s armé dragit ur sin 24:e mekaniserade infanteridivision från Tyskland och stationerat den vid Fort Riley i Kansas, USA. Den initiala planen var att trupperna vid Fort Riley skulle transporteras via flyg till Tyskland och därefter nyttja materiel som för placerats i landet. Materielen hade placerats i Tyskland och skulle användas vid händelse av krig eller konflikt. Metoden att använda för placerad materiel hade övats på i över 20 år.⁷⁵ Vid operationens start reviderades planen till att i stället förflytta material från Fort Riley via järnväg till närliggande hamn för att därefter transporteras vidare till Saudiarabien med fartyg. Trupperna skulle när det skett därefter transporteras via flyg till Saudiarabien.⁷⁶ Totalt förflyttades 30,360 soldater

⁷⁰ Finlan, Alastair. *The Gulf War 1991*. S. 50

⁷¹ Ibid., 50

⁷² Scales, *Certain Victory : The U.S. Army in the Gulf War*. S.63

⁷³ Fontenot, *The First Infantry Division and the U.S. Army Transformed Road to Victory in Desert Storm, 1970-1991*.S.94

⁷⁴ Tucker-Jones, *The Gulf War : Operation Desert Storm 1990-1991*.S.15

⁷⁵ Fontenot, *The First Infantry Division and the U.S. Army Transformed Road to Victory in Desert Storm, 1970-1991*.S. 96

⁷⁶ Ibid., 96

Koalitionens markoffensiv var uppdelad i fem huvudkärnor vid frontlinjen. Västra flanken XVIII luftburna kåren bestod av 4 divisioner varav tre amerikanska och en fransk, blandat med helikoptrar och bandgående fordon. I mitten VII mekaniserade kåren med fem divisioner varav ena var brittisk. Öst om VII kåren befann sig Joint forces command north (JFC-N) som var en blandning av egyptiska, saudiarabiska och syriska divisioner. Därefter två marinkårs divisioner och slutligen vid östra flanken som också var ytterligare en sammansatt division (JFC-E) av Saudiarabien, Oman, UAE, Kuwait, Bahrain, Marocko och Senegal.⁸⁴

Markoffensiven inleddes med ett massivt helikopteröverfall tillsammans med den franska divisionen. Nästintill samtidigt som det skedde rullade mekaniserade divisioner snabbt in i Irak. Kort därefter förflyttades JFC-N och JFC-E försiktigt in i Kuwait understödda av den amerikanska flottan.⁸⁵ Koalitionens flotta var en sammansättning av flertalet nationer där den största delen var US Navy. Deras huvudsakliga roll under operationen var att understödja flygoffensiven som också bestod av en majoritet av amerikanska flygplan.⁸⁶

4.1.4 *Nyttjandet av militärbaser, flygfält och hamnar.*

Desert Shield

Under Operationen nyttjades främst flygbaser i defensiva ändamål. Flygbaserna användes till att genomföra patruller, spaningsuppdrag och taktiska bombningar inför G-day.⁸⁷ Hamnarna användes till att ta emot den massiva uppbyggnaden av koalitionstrupper och dess materiell.⁸⁸ Koalitionen hade en sammansatt styrka av 2,660 flygfarkoster. 2,203 av dessa var baserade på flygbaser i Saudiarabien, UAE, Bahrain, Oman, Qatar, och Turkiet. Resterande 457 var utspridda på hangarfartyg som opererade från Persiska gulfen, Omanbukten och Röda havet.⁸⁹ Militära flygbaser som nyttjades av koalitionen i Saudiarabien var Al Jouf, Al Kharj, Dharan, Khamis Mushait och King Khalid. Civila flygplatser som omvandlades till militära var King Abdul aziz, King Fahd, King Khalid, Riyadh, Tabuk och Taif.⁹⁰ Utav dessa var King Khalid, King Fahd, King Abdul aziz, Tabuk, Dharan, Taif, Riyadh och Tabuk nyckelbaser.⁹¹ Hamnen

⁸⁴ Ibid., 51

⁸⁵ Ibid., 58–59

⁸⁶ Finlan, *The Gulf War 1991*. S. 40

⁸⁷ Bruce W. Watson, *Military Lessons of the Gulf War* (London: Greenhill Books, 1991). S.171-172

⁸⁸ Fontenot, *The First Infantry Division and the U.S. Army Transformed Road to Victory in Desert Storm, 1970-1991*. S.115

⁸⁹ Richard Hallion and Adam Tooby, *Desert Storm 1991 : The Most Shattering Air Campaign in History* (Air Campaign) (Osprey Publishing) ; 25; Oxford: Osprey Publishing, 2022). S.14

⁹⁰ Ibid., 35

⁹¹ Finlan, *The Gulf War 1991*.S. 23

i Ad Dammam nyttjades till att ta emot majoriteten av den materiel som koalitionen använde sig av senare.⁹²

Desert Storm

”Riyadh once again controlled the pace of the war. There would be no more ground fighting until coalition airpower had sufficiently prepared the warfare”.⁹³ Flygoffensiven gick in i en ny fas inför Desert Storm. Flygbaserna som till exempel Riyadh och Dahhran användes nu till offensiva uppdrag med intensiva bombningar i Irak.⁹⁴ I syfte kunna understödja koalitions trupper i norra Saudiarabien hade USA etablerat logistikbaser. Varje enskild pansardivision var i behov av 300 lastbilar till att transportera all ammunition, bränsle, vatten och förnödenheter. Runt 4000 lastbilar transporterades mellan logistikbaserna och koalitionsstrupperna. Lika många krävdes för transporten mellan hamnarna och logistikbaserna.⁹⁵ När markoffensiven inleddes 24:e februari 1991 med helikopter anfallet och den franska pansardivisionen övertogs viktiga strategiska knutpunkter som sedan förvandlades till framskjutna logistikbaser.⁹⁶ Trots det dåliga vädret stöds markoffensiven av flygunderstöd. Över 3000 flygturer genomfördes där 1200 pansarfordon blev mål för bombningar.⁹⁷

4.1.5 Nyttjandet av civilt stöd. Sammankopplingen av militära och civila förmågor.

Desert Shield

Den 17:e oktober 1990 genomfördes verbala avtal om värdlandsstöd. Saudiarabien skulle betala alla amerikanska kostnader som ingick ett kontrakt med den amerikanska militären. Detta innebär mat, bränsle, långtradare med förare, tillgång till hamnar, flygfält och telekommunikation.⁹⁸ Civila hamnar som Dammam och Al Jubail i Saudiarabien tog emot enligt tidigare stora delar av den militära materielen som sedan nyttjades under befrielsen av Kuwait. Civila flygplatser utnyttjades till att användas till militära ändamål. I avsikt att förflytta all materiel, förnödenheter och trupper till Dhuran och Riyhad i Saudiarabien krävdes stöd av civila transportflyg.⁹⁹ Logistikkedjan nyttjades till stora delar av kommersiella fartyg

⁹² Fontenot, *The First Infantry Division and the U.S. Army Transformed Road to Victory in Desert Storm, 1970-1991*. S. 115

⁹³ Jim Corrigan, *Desert Storm Air War : The Aerial Campaign against Saddam's Iraq in the 1991 Gulf War* (Guilford, CT: Stackpole Books, 2017). S.158

⁹⁴ Ibid., s.169-171

⁹⁵ Watson, *Military Lessons of the Gulf War*.S.171

⁹⁶ Finlan, *The Gulf War 1991*.S.57

⁹⁷ Hallion and Tooby, *Desert Storm 1991 : The Most Shattering Air Campaign in History*. S.82

⁹⁸ Scales, *Certain Victory : The U.S. Army in the Gulf War*.S.65

⁹⁹ Watson, *Military Lessons of the Gulf War*. S.170

från flertalet nationer.¹⁰⁰ Saudiarabien bidrog bland annat med 4,800 tält, över 75 miljoner liter bränsle, om dagen och 20 miljoner måltider.¹⁰¹

Desert Storm

Koalitionen fick i princip alla förnödenheter som behövdes under operationen. Det förekom nästintill en oändlig kapacitet av förnödenheter och material. Detta var tack vare stora ammunitionslager i Europa och Amerika. En annan fördel var att Saudiarabien hade världens största oljeproduktion och oljereserver.¹⁰² Problemet var att det fanns en begränsning i tillgången av vatten och att operationen genomfördes i just Saudiarabien. Alla förnödenheter förutom vatten, bränsle och mat var tvungna att transporteras från Europa, Asien och Amerika.¹⁰³ Militära fartyg och transportflyg var inte tillräckligt för att koalitionen skulle kunna upprätthålla 60 dagar av förnödenheter. Därför behövdes kontrakt tecknas med civila företag som skulle stödja operationen. Förnödenheterna transporterades från bland annat Tyskland, Amerika, Nederländerna och Italien.¹⁰⁴ Ett annat problem var Saudiarabiens vägnätverk, det fanns endast fyra vägar från norra Saudi till Riyadh och till hamnarna samt ingen tillgång till järnväg. Innebörden av detta var att den tyngre materielen behövde nyttja tungtransportfordon och militära resurser behövde kompletteras med civila från Europa och Amerika.¹⁰⁵

¹⁰⁰ Watson, *Military Lessons of the Gulf War*. S. 173

¹⁰¹ Scales, *Certain Victory : The U.S. Army in the Gulf War*.S.65

¹⁰² Watson, *Military Lessons of the Gulf War*. S.168

¹⁰³ Ibid., 169

¹⁰⁴ Ibid., 169

¹⁰⁵ Ibid., 169

4.2 Resultatsammanställning

Tabell 2. Resultatsammanställning av analys.

Desert Shield	Desert Storm
Planering bidrar till avskräckning för värdlandsstöd.	
<i>Planering av typ av stöd och mängd av stöd.</i>	
Planeringen utgick från att skicka trupper till Saudiarabien i syftet att avskräcka Saddam Hussein. Avskräckningen skulle påverka Irak från att invadera Saudiarabien. Detta lyckades dock misslyckades planen att få Hussein att lämna Kuwait och därav påbörjades mer offensiva planer. Ett exempel är luftkampanjen som skulle förbereda slagfältet inför Desert Storm samt att planeringen för Desert Storm påbörjades.	Planeringen genomfördes på strategisk nivå med diskussioner om ett antal alternativ. Planen utgick från att åstadkomma hög effekt med fåtal förluster från egen sida. Operationen genomfördes med två huvudstyrkor som skulle anfälla genom Irak. Resterande koalitionsstyrkor attackerade Kuwait tillsammans med amfibielandstigningar längs kusten.
Sammanfattning	
<p>Planeringen av operationerna byggde på varandra. Desert Storm var i behov av Desert Shields förarbete till att kunna genomföra befrielsen av Kuwait. Desert Shield utgick från ett avskräckande syfte med en större närvaro av trupper i Saudiarabien. Avskräckningen ansågs vara lyckad att hindra Hussein från att ytterligare invadera närliggande stater. Därefter påbörjades planeringar av offensiva operationer som sedan härleder till Desert Storm. För att kunna ta emot så pass mycket trupp och materiel är planering en bidragande faktor till avskräckningen under Desert Shield. Det kan också förklaras vara en bidragande faktor under Desert Storm på grund av att planeringen byggde på varandra. Hypotesen <i>förekommer</i> i båda operationerna.</p>	
Transit bidrar till avskräckning för värdlandsstöd.	
<i>Transport av trupp och materiel till och genom värdlandet.</i>	
Truppen transporterades framför allt via flyg till koalitionen knutpunkt i Saudiarabien. För att där bli mottagna av värdlandet	Truppen transporterades via fordon genom värdlandet Saudiarabien till offensiven i Irak eller Kuwait. Material i form av

<p>Saudiarabien. Transport av materiel nyttjade sig av järnväg och fartyg vid transporten. Detta kan innebära transitering genom eller via allierade nationer, ett exempel är Tyskland, för att kunna nå sin slutgiltiga destination. En majoritet av flygplanen flög till sin destination och en del transporterades via fartyg, till exempel helikoptrar och mindre flyg.</p>	<p>förnödenheter transporterades med ett stort antal lastbilar. Flottan förflyttade sig längs Persiska gulfen för att understödja luft och markoffensiven. Flygen nyttjade Saudiarabiens luftrum för att kunna genomföra luftoffensiven.</p>
<p>Sammanfattning</p>	
<p>Transporten av trupp och materiel särskiljs till viss del i respektive fall. I Desert Shield var fokus på upptrappningen av koalitionsstyrkan som skulle utgöra hotet gentemot Irak. Flygtransporter av trupp genomfördes för att tas emot i Saudiarabien samt att all militär materiel transporterades främst via järnväg och fartyg till hamnar i Saudiarabien. I Desert Shield utgjordes transporter främst längs de få vägar som kunde nyttjas i Saudiarabien och sedan in i Irak och Kuwait. Transport av förnödenheter från hamnarna till logistikbaserna och sedan till koalitionsstyrkorna var en stor del av transiteringen. Enligt empirin anses det att transit var en bidragande faktor till avskräckningen under Desert Shield med anledning av den ökade närvaron av militära styrkor. Under Desert Storm minskade inte antalet trupper utan snarare ökade, därav bidrog transit till avskräckning även under Desert Storm.</p> <p style="text-align: center;"><i>Hypotesen förekommer i båda operationerna.</i></p>	
<p>Infrastruktur bidrar till avskräckning för värdlandsstöd.</p>	
<p><i>Nyttjandet av militärbaser, flygfält och hamnar.</i></p>	
<p>Främst nyttjades flygfält och hamnar i syfte att ta emot all materiel, förnödenheter och trupper som krävdes inför koalitionsbildningen. Flygfälten användes till en början till defensiva uppdrag för att sedan förbereda slagfältet inför markoffensiven.</p>	<p>Flygfält nyttjades helt till offensiva ändamål i syfte att utrota Iraks militära kapacitet. Hamnarna förvandlades till logistikhubbar som tog emot förnödenheter från Europa, Asien och Amerika. Förnödenheterna transporterades sedan till upprättade logistikbaser som därefter kunde transportera vidare till koalitions divisionerna.</p>
<p>Sammanfattning</p>	

<p>Baserna som nyttjades under Desert Shield och Desert Storm var i stort sett detsamma. Desert Storm nyttjade infrastrukturen som hade etablerats under Desert Shield. Funktionerna av basernas användande var dock olika. Under Desert Shield var det ett mer defensivt nyttjande medan under Desert Storm nyttjades baserna i en mer offensiv kapacitet. Det är dock svårt att avgöra om infrastrukturen är en bidragande faktor för avskräckningen i båda operationerna. Desert Shield kan det anses som en bidragande faktor på grund av betydelsen av hamnar, flygfält och militärbaser för upptrappningen av styrkenärvaron. Under Desert Storm nyttjades mer upprättade logistikbaser där det ansågs behövas. Därav <i>förekommer</i> hypotesen i Desert Shield och <i>förekommer delvis</i> i Desert Storm.</p>	
<p>Civilt stöd bidrar till avskräckning för värdlandsstöd.</p>	
<p><i>Nyttjandet av civilt stöd. Sammankopplingen av militära och civila förmågor.</i></p>	
<p>Civila flygplatser omvandlades till militära. Hamnarna brukades till att ta emot materiel och förnödenheter till koalitionen. Civila flyg anlätades till att transportera trupper. Kommersiella fartyg anlätades till att bistå med transport av förnödenheter till hamnarna i Saudiarabien.</p>	<p>Hamnarna brukades till att ta emot materiel och förnödenheter till koalitionen. Civila och kommersiella fartyg anlätades för att transportera förnödenheter från Europa och Amerika.</p>
<p>Sammanfattning</p>	
<p>I respektive fall nyttjades det civila stödet i stort sett lika. Civila flygplatser och hamnar nyttjades till att ta emot trupper och materiel. Civila företag, flyg och fartyg användes för att transportera förnödenheter och trupper. Nyttjandet av civila hamnar och civila flygplatser bidrog till den ökande styrkenärvaron i den initiala fasen vilket i sin tur bidrog till avskräckningen under Desert Shield. Under Desert Storm bidrog det civila stödet till att fortsätta försörja den pågående operationen inte nödvändigtvis till någon ytterligare avskräckning</p> <p>Därav <i>förekommer</i> hypotesen i Desert Shield och <i>förekommer ej</i> i Desert Storm.</p>	

4.3 Hypotesresultat

Tabell 3. Resultatsammanställning av Hypoteser

Desert Shield	Indikatorer	Förekomst	Påverkan på avskräckningen
<i>Hypotes 1</i>	<i>Planering av typ av stöd och mängd av stöd.</i>	<i>Ja</i>	<i>Det krävdes en planering för att förflytta och ta emot all mängd av stöd som sedan bidrog till att möjliggöra avskräckningen.</i>
<i>Hypotes 2</i>	<i>Transport av trupp och materiel till och genom värdlandet.</i>	<i>Ja</i>	<i>Närvaron av koalitionen styrkor bidrog till att avskräcka Saddam Hussein från att invadera närliggande stater.</i>
<i>Hypotes 3</i>	<i>Nyttjandet av militärbaser, flygfält och hamnar.</i>	<i>Ja</i>	<i>Nyttjandet av hamnar och flygfält möjliggjorde upptrappningen av styrkenärvaron som i sin tur bidrog till avskräckningen</i>
<i>Hypotes 4</i>	<i>Nyttjandet av civilt stöd. Sammankopplingen av militära och civila förmågor.</i>	<i>Ja</i>	<i>Nyttjandet av civila hamnar och civila flygplatser bidrog till den ökande styrkenärvaron vilket i sin tur bidrog till avskräckningen</i>

Desert Storm	Indikatorer	Förekomst	Påverkan på avskräckningen
<i>Hypotes 1</i>	<i>Planering av typ av stöd och mängd av stöd.</i>	<i>Ja</i>	<i>Planeringen av operationerna byggde på varandra och därav var Desert Storm bidragande till avskräckningen.</i>
<i>Hypotes 2</i>	<i>Transport av trupp och materiel till och genom värdlandet.</i>	<i>Ja</i>	<i>Antalet trupper under operationen ökade successivt och därav bidrog ökandet av truppenärvaro till avskräckning.</i>
<i>Hypotes 3</i>	<i>Nyttjandet av militärbaser, flygfält och hamnar.</i>	<i>Delvis</i>	<i>Använde sig utav samma infrastruktur, upprättade logistikbaser i syfte att försörja offensiven. Logistikbaserna kan</i>

			<i>anses som avskräckande åtgärder, dock svårt att avgöra. Baserna användes till offensiva flygkampanjer vilket kan anses som avskräckande.</i>
<i>Hypotes 4</i>	<i>Nyttjandet av civilt stöd. Sammankopplingen av militära och civila förmågor.</i>	<i>Nej</i>	<i>Bidrog till att försörja koalitionen under operationen inte nödvändigtvis till avskräckning.</i>

5. Avslutning

Kapitlet innehåller en diskussion som återknyter forskningsproblemet, syftet och återkopplar ställda frågeställningar. Sedan presenteras uppsatsens slutsatser och ge ett kortfattat tydligt svar på frågeställningar. Avslutar med beskrivning av relevans till yrkesutövandet och förslag på vidare forskning.

5.1 Diskussion

Syftet med studien har varit att få en större förståelse om värdlandsstöd. Forskningsluckan var att det saknades en teoretisk grund om värdlandsstöd, därav har studien bidragit till forskningen genom att utveckla ett teoretiskt ramverk och därefter hypoteser om värdlandsstöd. Det teoretiska ramverket har utgått från studiens resonemang att avskräckning är ett avgörande syfte inom ramen av ett värdlandsstöd och att faktorerna planering, infrastruktur, transit och civilt stöd är bidragande faktorer för avskräckningen. Genom den hypotetiskt deduktiva ansatsen kunde författaren bilda hypoteser utifrån faktorerna. Dessa kunde sedan genereras till indikatorer att pröva på det empiriska materialet. Prövningen skulle besvara påståendet om planering, infrastruktur, transit och civilt stöd är bidragande faktorer för avskräckningen inom ramen av ett värdlandsstöd. Fallen utgick från en lika utfallsstudie där värdlandsstöd varit en central roll.

Resultatet som studien kommit fram till är att fyra av fyra hypoteser förekommer i Desert Shield och två av fyra i Desert Storm varav en delvis. Anledningen varför inte alla hypoteser förekom i Desert Storm kan diskuteras till valet av fall. Analysen påvisade en svårighet att urskilja fallen från varandra. Det kan bero på i stor del av att Desert Storm är nästa steg av konflikten och att Desert Shield är den initiala fasen av Desert Storm. Det kan argumenteras

att alla fyra hypoteser hade påverkan för avskräckningen under Desert Shield och inte i samma utsträckning i Desert Storm. Under Desert Shield lyckades syftet med avskräckningen att hindra Saddam Hussein från att ytterligare invadera närliggande stater. Operation Desert Storm genomfördes när avskräckningen misslyckades att få Irak till att lämna Kuwait. Det kan därför betraktas som att hypoteserna inte hade någon ytterligare påverkan i avskräckningens syfte under Desert Storm utan var mer bidragande för värdlandsstödet fortsatta betydelse. Hypoteserna behöver prövas på fler fall för att ytterligare avgöra deras förklaringsvärde

Med analysens resultat kan det argumenteras att transit och planering är de faktorer som mest bidrar till avskräckningen inom ramen av värdlandsstödet under Desert Shield och Desert Storm. Viktigt är att kritiskt se att det gäller dessa två fallen och inte kan antas vara bidragande på andra fall utan att också pröva. Ett annat kritiskt synsätt är att det inte är enskilt beskrivna faktorer eller hypoteser som påverkar avskräckningen inom ett värdlandsstöd. Planering kan argumenteras vara en av de mest bidragande faktorerna för avskräckningen under operationerna. Med anledningen av att den detaljerade planeringen är kritisk för att kunna ta emot all militärpersonal och militär materiel som bidrog till avskräckningen. Argumentationen till att transit är den mest bidragande faktorn är på grund av den förstärkta militära närvaron. Denna närvaro bidrog till att avskräcka Irak från att invadera Saudiarabien under Desert Shield och till avskräckning under Desert Storm då antalet trupper inte minskade utan snarare ökade.

Angående generaliserbarhet kan lika utfalls-designen som studien har använt sig utav att kunna argumenteras till att minska generaliserbarheten. Anledningen är att studien utgick från samma geografiska läge, samma aktörer och värdlandsstödet tillämpades under liknande förhållanden. Fördelen med lika utfalls-designen var dock att hypoteserna fick en djupare förståelse.

Genom den hypotesprövande ansats som studien har nyttjat sig av har studien identifierat faktorerna planering, transit, infrastruktur och civilt stöd till studiens oberoende variabler. Beroende variabeln som studien identifierade är avskräckning tillsammans med värdlandsstöd. Det är svårt att avgöra om de oberoende variablerna enskilt utgör den beroende variabelns kausalitet. Även om ämnet värdlandsstöd är ett relativt smalt ämne är det fortfarande komplext. Det finns flertalet andra kompletterande faktorer att ta hänsyn till för att komma fram till kausaliteten.

5.2 Slutsatser och återkoppling till frågeställning

Slutsatser som studien kan dra är först att det är svårt att avgöra om uppsatsens oberoende variabler enskilt utgör beroende variabelns kausalitet. Det finns flertalet andra kompletterande faktorer att ta hänsyn till som också bidrar till avskräckning inom ramen av värdlandsstöd. Studien har dock bidragit med fyra kompletterande faktorer och därmed bidragit till forskningen genom att påbörja en grund till ett teoretiskt ramverk om värdlandsstöd. Hypoteserna behöver prövas på ännu fler fall för att öka deras förklaringsvärde samt kunna avgöra vilka som kan förkastas.

- *Vilka av hypoteserna förekommer i Operation Desert Shield och Operation Desert Storm och vad var deras påverkan på avskräckningen?*

Resultatet som studien kommit fram till är att fyra av fyra hypoteser förekommer i Desert Shield medan två av fyra (varav en delvis) i Desert Storm. Under Desert Shield hade alla fyra hypoteser påverkan för avskräckningen medan under Desert Storm hade planering och transit en större påverkan än övriga. Det kan således betraktas att resterande hypoteser inte hade någon ytterligare påverkan i avskräckningens syfte. Med analysens resultat är svaret att transit och planering är de faktorer som mest bidrar till avskräckningen inom ramen av värdlandsstödet under Desert Shield och Desert Storm.

5.3 Relevans till yrkesutövandet

Med anledning av att Sverige ingått i försvarsalliansen NATO är värdlandsstöd ett högt aktuellt ämne. Värdlandsstöd utövas redan av Sverige både i aspekten av att ta emot ett värdlandsstöd och att utöva ett värdlandsstöd under till exempel övningar inom dess territoriella gränser. Som officer i Försvarsmakten kommer en med hög sannolikhet att bevittna eller vara en del av ett värdlandsstöd. Uppsatsen har initialt bidragit med en större förståelse av värdlandsstöd.

5.4 Förslag på vidare forskning

Förslag på vidare forskning är att fortsätta pröva hypoteserna gentemot andra fall, detta är i syfte att öka deras förklaringsvärde. Sedan är ett förslag att mer generellt undersöka värdlandsstöd och öka dess förståelse kring konceptet. En intressant aspekt skulle vara att undersöka värdlandsstöd under övningar eller att undersöka specifika nationers utövande av värdlandsstöd. En annan vinkel utav det är att undersöka en mer djupgående studie av enskilda faktorer av värdlandsstöd, till exempel transitering genom ett lands territorium. Det

är också av värde att genomföra en induktiv studie i stället för en deduktiv eller att nyttja en olika utfalldesign. Ett annat förslag är att studera skillnaden i värdlandsstöd vid defensiva vs offensiva operationer.

6. Källförteckning

Böcker och artiklar

- Adomeit, Hannes (2021), 'Kathleen McInnis/Connor McPartland: Falling in: The Deterrent Value of Host Nation Support in the Baltic Sea Region. Washington, DC: The Atlantic Council, Mai 2021', *SIRIUS : Zeitschrift für Strategische Analysen*, 5 (4), 435-36.
- Ankersen, Christopher (2007), *Civil-military cooperation in post-conflict operations : emerging theory and practice* (Cass military studies; London: Routledge).
- Cooley, Alexander (2008), *Base Politics: Democratic Change and the U. S. Military Overseas* (1 edn.; Ithaca: Cornell University Press).
- Corrigan, Jim (2017), *Desert Storm air war : the aerial campaign against Saddam's Iraq in the 1991 Gulf War* (Guilford, CT: Stackpole Books).
- Cotiga, Stefan-Daniel (2017), 'SPECIFIC MANAGEMENT FOR DESIGNING AND GRANTING HOST NATION SUPPORT ON ROMANIA'S TERRITORY', *Strategic impact*, (65), 24-31.
- Ekengren, Ann-Marie and Hinnfors, Jonas (2012), *Uppsatshandbok : [hur du lyckas med din uppsats]* (2., [rev.] uppl. edn.; Lund: Studentlitteratur).
- Esaiasson, Peter, et al. (2017), *Metodpraktikan : konsten att studera samhälle, individ och marknad* (Femte upplagan edn.; Stockholm: Wolters Kluwer).
- Finlan, Alastair (2003), *The Gulf War 1991* (Essential histories ; 55; Oxford: Osprey).
- Fontenot, Gregory (2017), *The First Infantry Division and the U.S. Army Transformed Road to Victory in Desert Storm, 1970-1991* (American military experience series; Baltimore, Maryland: Project Muse).
- Hallion, Richard and Tooby, Adam (2022), *Desert Storm 1991 : the most shattering air campaign in history* (Air campaign (Osprey Publishing) ; 25; Oxford: Osprey Publishing).
- Johannessen, Asbjørn, et al. (2020), *Introduktion till samhällsvetenskaplig metod* (Upplaga 2 edn.; Stockholm: Liber).
- Kress, Moshe (2016), *Operational logistics : the art and science of sustaining military operations* (Second edition. edn.; Cham: Springer).
- Leonhard, Robert R. (1994), *The Art of Maneuver: Maneuver-Warfare Theory and Airland Battle* (Place of publication not identified: Presidio Press Imprint).

- Osinga, Frans and Sweijs, Tim (2020), *NL ARMS Netherlands Annual Review of Military Studies 2020: Deterrence in the 21st Century--Insights from Theory and Practice* (1st Edition 2021 edn., NL ARMS; The Hague: T.M.C. Asser Press).
- Otzulis, Valdis and Ozoliņa, Žaneta (2017), 'Shaping Baltic States Defence Strategy: Host Nation Support', *Lithuanian annual strategic review*, 15 (1), 77-98.
- Pinzariu, Sorin (2014), 'LOGISTIC SUPPORT REQUIREMENTS IN MULTINATIONAL OPERATIONS', *Journal of defense resources management*, 5 (1), 75-80.
- Scales, Robert H. (2006), *Certain victory : the U.S. Army in the Gulf War* (History of war; Washington D.C: Potomac).
- Tucker-Jones, Anthony (2014), *The Gulf War : Operation Desert Storm 1990-1991* (Modern Warfare; South Yorkshire, England: Pen & Sword Military).
- Watson, Bruce W. (1991), *Military lessons of the Gulf War* (London: Greenhill Books).
- Willett, Lee (1998), 'To have or not to have-that is the question: Host nation support and British overseas force deployment options', *RUSI Journal*, 143 (1), 36-41.

Doktriner

NATO STANDARD AJP-4.3 ALLIED JOINT DOCTRINE FOR HOST-NATION SUPPORT.
Edition A Version 1 APRIL 2021. Published by the NATO STANDARDIZATION OFFICE
(NSO) © NATO / OTAN

Websidor

Försvarsdepartementet. (2007-12-06) Hämtad från: [Förordning \(2007:1266\) med instruktion för Försvarsmakten | Sveriges riksdag \(riksdagen.se\)](#) 2024-03-25

Försvarsmakten. (2023-02-02). Hämtad från:
<https://www.forsvarsmakten.se/sv/aktuellt/2023/02/vardlandsstod-i-fokus-under-storovningen-aurora-23/> 2024-03-25

NATO. (2023-07-04). Hämtad från: [NATO - Topic: Collective defence and Article 5](#) . 2024-03-25